

Òpera, inclusió i co-creació: reprogramar els equipaments des de la pràctica

Published by [Interacció](#) [1] on 04/06/2020 - 11:23 | Last modification: 05/05/2026 - 13:43

El manifest *Get Close to Opera* proposa un desplaçament clar en la manera d'entendre els teatres d'òpera: de contenidors de producció artística a infraestructures actives d'inclusió social i diàleg intercultural. El document parteix d'una constatació rellevant: l'òpera, com a forma artística complexa i històricament associada a certs públics, pot operar també com a espai de mediació cultural si es transforma la seva manera de relacionar-se amb la societat.

Aquesta transformació no es planteja en termes abstractes, sinó a partir de pràctiques concretes desenvolupades en el marc del projecte europeu (2017–2019), especialment amb persones migrants i refugiades. El manifest sistematitza aquest aprenentatge en vuit principis que funcionen com a guia operativa. El primer ja situa un element central: la necessitat de definir amb claredat què ofereix la institució i des d'on ho fa. No és un detall menor. Implica reconèixer el desequilibri de poder entre grans institucions culturals i col·lectius participants, i obliga a explicitar intencions i límits.

A partir d'aquí, el document construeix una seqüència coherent: treballar en col·laboració amb agents del territori, dotar els equips de metodologies adequades, obrir físicament i simbòlicament els espais institucionals, generar confiança, trencar barreres i garantir accessibilitat. Tot aquest recorregut convergeix en una idea clau: la co-creació com a model de relació. El text ho formula amb claredat en les conclusions, on es proposa abandonar un model en què la cultura "es fa a les persones" per avançar cap a processos en què tots els participants són també creadors.

El valor del document es troba en la seva capacitat de connectar discurs i pràctica. Les activitats pilot descrites mostren com aquests principis es concreten en contextos diversos, des de tallers lingüístics en teatres d'òpera fins a processos creatius amb comunitats migrants. Aquesta dimensió experimental reforça el caràcter aplicat del manifest, que no es limita a prescriure, sinó que documenta processos reals.

Ara bé, el text també deixa oberta una qüestió que no acaba de resoldre: fins a quin punt aquestes pràctiques poden reconfigurar estructuralment les institucions o si queden confinades en projectes específics, sovint finançats externament. El mateix èmfasi en el "llegat" dels projectes apunta a aquesta tensió. Pensar què passa després no és només una qüestió de continuïtat, sinó de capacitat institucional per integrar aquestes pràctiques dins del seu funcionament ordinari.

En aquest sentit, el manifest no només ofereix eines. També posa sobre la taula un desafiament per a les polítiques culturals: si es vol que els equipaments siguin espais d'inclusió real, cal revisar no només les activitats, sinó els models de governança, els criteris de programació i les formes de relació amb els públics. La proposta és operativa, però les seves implicacions són estructurals.

L'Òpera de Lió, a França, va col·laborar amb l'associació francesa ERIS, que dirigeix un centre de benvinguda per refugiats i demandants d'asil.

Referència

RESEO. (2019). *Get Close to Opera Manifesto: Una visión sobre cómo hacer teatros de ópera espacios abiertos para la innovación social, inclusión y diálogo intercultural*. Projecte Erasmus+.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: equipaments culturals

Tags: participació cultural

Tags: inclusió cultural

Tags: governança cultural

Tags: innovació cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2020/opera-inclusio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/gcto-manifesto_es.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8226>